

POSUDEK BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

Typ posudku: posudek oponentky práce

Autorka práce: Zuzana Beranová

Název práce: Inkluzivní vzdělávání z pohledu ředitelů základních škol

Autorka posudku: Magdalena Mouralová

Zuzana Beranová se ve své práci zaměřila na vysoce aktuální téma vzdělávací politiky, totiž na inkluzivní vzdělávání zavedené (resp. upravené) od roku 2016. Politiku zkoumá skrze klíčové aktéry, ředitele základních škol, jejichž pohledy konfrontuje se strategickými dokumenty. Na ředitele autorka nahlíží jako na liniové pracovníky, kromě originálního Lipského konceptu využívá rozšiřujícího konceptu byroprofesionalismu (Horák, Horáková 2009), což je perspektiva příhodná a užitečná pro oblast vzdělávání i konkrétní téma a aktéry..

Předložená práce bez problému splňuje nároky kladené na bakalářské práce (do závorky uvádím orientační hodnocení daného aspektu):

- Téma i výzkumný řez jsou tedy dobře zvoleny, jsou relevantní pro veřejnou politiku jako teoretickou disciplínu a s ohledem na aktuálnost tématu mohou mít přesah i do společenské praxe. (A)
- Výzkumné cíle jsou srozumitelně formulovány, autorka jimi řídí svou analýzu a vrací se k nim v závěru. Za sebe bych uvítala posílení interpretativního rozměru práce, neboť charakter dat i zvolená tematická analýza by měly směřovat k porozumění ředitelské perspektivě. (B)
- Práce je standardně strukturována, přehledná, kompaktní a adekvátně rozsáhlá. (A)
- Argumentace je celkově slušně vystavěná a na většině míst podložená, opírá se o odbornou literaturu, veřejněpolitické dokumenty a vlastní data v podobě výpovědi ředitelů škol. Najdeme zde však drobné argumentační nedostatky nebo věcné nepřesnosti, žádný z nich nicméně není zásadní a nesnižuje výrazně výpovědní hodnotu práce. (C)
  - o Argument, že celkovým nárůstem počtu žáků na ZŠ roste i podíl žáků se SVP (str. 16) je věcně nesmyslný.
  - o Speciální škola a základní škola nejsou disjunktní kategorie, jak je autorka používá na str. 16 (speciální škola je typ školy na jakékoliv úrovni, tedy i na úrovni základní školy). V dichotomickém významu se používá nejčastěji dvojice speciální škola a škola hlavního proudu.
  - o Respondenti používají některé termíny (např. SVP, inkluzivní vzdělávání) v posunutém významu, který se liší od legislativního vymezení. Tento výzkumně velmi zajímavý jen autorka nejen že blíže nezkoumá, ani dostatečně nereflektuje (drobná reflexe je v diskusi na str. 37), a dokonce na řadě míst významový posun přejímá (str. 28), takže zacházení s termíny není v celé práci jednotné.
  - o I strategická cesta „Spolehlivá data“ se týká ředitelů, neboť ona data jsou vesměs získávána právě od nich – viz stížnosti na administrativu. (str. 29)

- Speciální školy nejsou jen pro žáky se středně těžkým a těžkým mentálním postižením, jak autorka tvrdí na srov. 26, ale pro žáky s různým typem handicapu závažném natolik, že vyžaduje podpůrného opatření třetí úrovně.
- Zvláštní školy byly zrušeny několik let před „inkluzivní“ novelou.
- Mimořádné nadání je také jedním z typů speciální vzdělávací potřeby.
- Závěry jsou na některých místech příliš odvážné – např. že ředitelé „plně využívají“ svůj vliv při podpoře mimořádně nadaných žáků (str. 32). Jak to autorka zjistila? Zdá se, že to vyvozuje jen na základě výpovědí samotných ředitelů, což není příliš silné.
- Teoretická východiska jsou vhodně zvolena, srozumitelně představena a aplikována. Nicméně propracovanost by mohla být větší a aplikace je občas hodně zjednodušená, což ale na bakalářské úrovni není nic neobvyklého. (B)
- Autorka vysvětluje volbu výzkumného postupu a opírá se o metodologickou literaturu. Výzkumný design vcelku odpovídá zacílení práce, data jsou netriviální a objem odpovídá bakalářské úrovni (autorka provedla 6 vlastních rozhovorů a dále pracuje s veřejněpolitickými dokumenty a okrajově též s mediálními sděleními). Metodologická reflexe je na bakalářskou úroveň zcela postačující. Nicméně výsledky výzkumu zůstávají dosti mělké – nejsem schopna odhalit, zda je to způsobeno již nedostatečnou hloubkou vedených rozhovorů nebo nepropracovaností analýzy (obě však lze pochopit, neboť se pravděpodobně jedná o první samostatný výzkumný počín studentky). (B)
  - Strukturace části analýzy dle strategických cest je účelné.
  - Práci by prospělo více interpretace. Např. na str. 28 autorka upozorňuje na dva typy postojů rozšířených mezi řediteli, nicméně pouze je ilustruje jejich výroky, ale nijak je dále nerozebírá, dokonce se ani nepokusila je pojmenovat.
  - Některé zajímavé postřehy bohužel nejsou dále rozvinuty a mají jen sřípkovitý charakter (např. nerozporování rozhodnutí PPP, odrazování rodičů).
  - Vývoj četnosti mediálních sdělení může mnohem více plynout ze zvolené metodologie – hledaného klíčového výrazu. Věcně se o inkluzi psalo i dříve, jen se ještě běžně nepoužívalo slovo „inkluze“.
- Formální úroveň práce je solidní, práce je psána odborným stylem a kultivovaným jazykem, je pečlivě zformátována, zacházení se zdroji je korektní. Autorka se zcela nevyhnula drobným formálním pochybením (chybějící interpunkce, záměna zájmen jejich a svým, ojediněle chybná vazba), nicméně jejich množství je nízké a nijak nebrání příjemnému čtení. (A-B)

Z výše uvedených důvodů **doporučuji práci přijmout k obhajobě** a hodnotit ji známkou **B**.

Otázky k obhajobě:

1. Jaký jiný výzkumný design by bylo možné zvolit pro cíl vyhodnotit naplňování cílů politiky inkluzivního vzdělávání? Zvažovala jste jiné možnosti výzkumného designu? Proč jste se rozhodla zrovna pro realizovaný design?
2. Jak by bylo možné dále využít Vaši práci ve veřejné politice jako vědní disciplíně či společenské praxi?

Datum: 4. 6. 2019

Podpis: Magdalena Mouralová